نشریه فرهنگ و ارتقای سلامت فرهنگستان علوم پزشکی
دوره هفتم، بهار ۱۴۰۲، شماره اول، صفحات ۱۴۰ تا ۱۴۲

معرفی گروه

گروه علمی سلامت و همکاری‌های بین‌الملل

گروه سلامت و همکاری‌های بین‌الملل فرهنگستان علوم پزشکی در کنار برگزاری جلسات ماهانه، در چارچوب برنامه راهبردی فرهنگستان؛ فعالیت‌های متعددی ازجمله تدوین متون حمایت‌طلبی و خلاصه سیاستی، پیشبرد همکاری‌های بین‌بخشی، تشکیل کارگروه‌های ویژه، برگزاری نشست‌های تخصصی با سازمان‌های بین‌المللی و حضور در مجامع بین‌المللی را در دستور کار خود قرار داده و تلاش می‌کند از طریق مستندسازی و تدوین گزارش‌های موضوعی در راستای ارتقاء فعالیت‌های فرهنگستان گام بردارد. از سال ۱۳۹۲ تا سال ۱۴۰۱ این گروه بیش از ۱۱۰ جلسه تخصصی با حضور بیش از ۲۵۰ سخنران از میان مسئولان وزارت بهداشت و نهادهای کلیدی دولتی، آژانس‌های سازمان ملل، پژوهشگران داخلی و کارشناسان بین‌المللی برگزار کرده است. عناوینی همچون کاهش آلودگی هوا، عدالت در سلامت، پوشش همگانی سلامت، امنیت غذایی و بیماری‌های غیرواگیر، اهداف توسعه‌ی پایدار و اپیدمیولوژی کووید-۱۹ در ایران از جمله مهمترین موضوعات مطرح شده در نشست‌های این گروه به شمار می‌رود.

اهداف و برنامه‌های راهبردی

با عنایت به ضرورت اصل «تعامل سازنده و مؤثر با جهان براساس اصول عزت، حکمت و مصلحت» مندرج در سند چشم‌انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران و در راستای ایجاد همکاری‌های علمی سازنده با سازمان‌ها و مراکز پیشرفته علمی و فن‌آوری بین‌المللی سلامت به منظور رفع نیازهای جامعه و حرکت در مرزهای دانش و در چارچوب اجرایی کردن وظایف تصریح شده در اساسنامه فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران در همکاری‌های فرامرزی، گروه همکاری‌های علمی بین‌المللی سلامت بر آن است تا با ایجاد ارتباطی هدفمند، مستمر، اثرگذار و همسو با اهداف فرهنگستان با سازمان‌ها، نهادها، مؤسسات منطقه‌ای و بین‌المللی سلامت ضمن مشارکت فعال در مباحث بین‌المللی سلامت، در بهره‌گیری از فرصت‌های جهانی در این ارتباط ایفای نقش نماید.

برنامه‌ها

۱. بررسی منظم موضوعات جاری سازمان بهداشت جهانی (WHO) و سایر سازمان‌های بین‌المللی سلامت‌محور از طریق رایزنی با نمایندگان این سازمان‌ها و دیگر صاحبنظران در سازمان‌ها و نهادهای داخلی و خارجی ذی‌ربط.
۲. ایفای نقش مشورتی فرهنگستان علوم پزشکی ایران در سیاست‌ها و برنامه‌های سازمان‌های بین‌المللی سلامت‌محور
۳. بهره‌مندی از نظرات مشورتی سازمان‌های بین‌المللی سلامت‌محور در راستای پیشبرد اهداف سلامت کشور
۴. برنامه‌ریزی برای ارتباط و تعامل با فرهنگستان‌های سایر کشورها از مجاری معمول دیپلماتیک
۵. بررسی راهکارهای جلب همکاری ایرانیان متخصص مقیم خارج ازکشور به منظور بهره‌وری از ظرفیت‌های علمی ایشان در اجرای اهداف فرهنگستان
۶. توسعه همکاری‌های بین دانشگاه‌های علوم پزشکی داخل و خارج از کشور
۷. مطالعه تطبیقی برنامه‌های سلامت جمهوری اسلامی ایران با برنامه‌های مشابه در کشورهای برگزیده

رئوس فعالیت‌های گروه

فعالیت‌های گروه سلامت و همکاری‌های بین‌الملل طیف وسیعی از موضوعات مرتبط با حوزه سلامت را در برگرفته و با تکیه بر تجربیات ملی و بین‌المللی به تولید گزارش‌های حمایت‌طلبی و متون سیاستی در حوزه‌های مختلف پرداخته است. عناوین متون تدوین شده در این گروه در سال ۱۴۰۱ به شرح زیر می باشد:

- خلاصه سیاستی «راهکارهای ارتقای سلامت سالمندان در کشور»
- خلاصه سیاستی با عنوان «پیشنهادات راهبردی فرهنگستان علوم پزشکی در پیشگیری از مرگ‌ومیر و جراحات شدید حوادث ترافیکی در کشور»
- بیانیه «سواد سلامت و چالش‌های تغذیه در کشور؛ توسعه الگوی بسته امنیت غذایی (باغ) در جهت ارتقا امنیت غذا و تغذیه کشور»
- خلاصه سیاستی «پیشگیری از افزایش مصرف دخانیات در کشور»
- خلاصه سیاستی «حمایت از توانبخشی افراد دارای معلولیت»

برخی از مهمترین فعالیت‌های این گروه عبارتند از

۱. برگزاری کمیته‌های تخصصی و مشورتی با سازمان‌های بین‌المللی؛
۲. حضور مستمر در مجامع بین‌المللی خارجی (ازجمله اجلاس جهانی سلامت در آلمان)؛
۳. مکاتبه و تعامل فعال با مجمع آکادمی‌های جهان IAP for Health؛
۴. برگزاری کارگروه سیاست‌های جمعیتی فرهنگستان علوم پزشکی؛

[Downloaded from ijhp.ir on 2026-11-21]

۵. برگزاری کارگروه سلامت و آلودگی هوا؛
۶. برگزاری کارگروه بررسی دستاوردهای چهل‌ساله نظام سلامت جمهوری اسلامی ایران؛
۷. برگزاری کارگروه بررسی مهاجرت نخبگان حوزه سلامت؛
۸. برگزاری کارگروه فقه و سلامت در فرهنگستان علوم پزشکی.

اسامی اعضای گروه سلامت و همکاری‌های بین‌الملل

نام و نام خانوادگی	عضویت
دکتر محمدحسین نیک‌نام	رئیس گروه و پیوسته
دکترسید علیرضا مرندی	رئیس فرهنگستان و پیوسته
دکتر علی حائری	پیوسته
آقای دکتر سیدجمال‌الدین سجادی	پیوسته
دکتر سیدمحمدرضا کلانترمعتمدی	پیوسته
دکتر سیدمحمدحسین کلانتر معتمدی	پیوسته
دکتر حسین ملک‌افضلی	پیوسته
دکتر ناصر سیم‌فروش	پیوسته
دکتر مجید حاجی‌فرجی	پیوسته
دکتر امیر خاوری	پیوسته
دکتر رویا کلیشادی	پیوسته
دکتر حمیدرضا خانکه	پیوسته
دکتر بتول احمدی	پیوسته
دکتر مرتضی رفیعی‌تهرانی	وابسته
دکتر محمود شمسی‌شهرآبادی	وابسته
دکتر سیدحسن مقدم‌نیا	وابسته
دکتر فهیمه رمضانی‌تهرانی	وابسته
دکتر زهرا عبداللهی	وابسته
دکتر داوود شجاعی‌زاده	وابسته
دکتر فرشاد اخوتیان	وابسته
دکتر احمد خالق‌نژاد طبری	وابسته
دکتر اکرم پورشمس	وابسته
دکتر سیدمهدی سیدی	عضو
دکتر غلامرضا حیدری	عضو
دکتر حمید مقدسی	عضو
دکتر ناهید دانش	همکار

برخی از مهمترین موضوعاتی که تا کنون در دستور کار این گروه قرار داشته عبارتند از

۱. همکاری‌های سلامت محور با کشورهای منطقه EMRO در قالب همکاری‌های جنوب-جنوب؛
۲. مطالعه راهکارهای علمی سیاست‌گذاری در حوزه سلامت؛
۳. بررسی صدمات و مرگ‌ومیر ناشی از تصادفات رانندگی در کشور و ارائه توصیه‌های مربوطه؛
۴. بررسی موضوع آلودگی هوا و تدوین چارچوبی برای سیاست‌گذاری در این حوزه؛
۵. بررسی موضوع تغییر اقلیم و تبعات آن برای حوزه سلامت در کشور؛
۶. بررسی ابعاد بیماری COVID-19 و رایزنی در خصوص راهکارها و توصیه‌های بین‌المللی در این حوزه
۷. بررسی راهکارهای پیشبرد برنامه‌های مقابله با HIV ایدز در کشور؛
۸. بررسی پیامدهای بلایای طبیعی به‌ویژه سیل فروردین ۹۸ در کشور و راهکارهای ارتقای پاسخگویی نظام سلامت؛
۹. بررسی وضعیت مرگ‌ومیر در کودکان و تجربیات و راهکارهای بین‌المللی در این خصوص؛
۱۰. بررسی سیاست‌های ملی و بین‌المللی در راستای کاهش بار بیماری‌های غیرواگیر در کشور.

نشست‌های گروه سلامت و همکاری‌های بین‌المللی با مشارکت سازمان‌های همکار به شرح زیر صورت گرفته است

- معاونت آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛
- معاونت بهداشتی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛
- معاونت درمان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛
- مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛
- گروه سلامت هوای مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛
- دفتر سلامت جمعیت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛
- دبیرخانه ستاد کشوری کنترل دخانیات؛
- دفتر مدیریت بیماری‌های غیرواگیر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛
- دفتر سلامت سالمندان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛
- مدیر محتوای محیط زیست شبکه سلامت صدا و سیما؛
- دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تهران؛
- معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی تهران؛
- مرکز تحقیقات آلودگی هوا، پژوهشکده محیط زیست دانشگاه علوم پزشکی تهران؛

[Downloaded from ijhp.ir on 2026-11-21]

- شرکت کنترل کیفیت هوا-شهرداری تهران؛
- پلیس راهور کشور؛
- موسسه توسعه و تحقیقات اقتصادی دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران؛
- سازمان امور مالیاتی؛
- پژوهشکده امور اقتصادی وزارت اقتصاد و دارایی؛
- کارگروه تدوین سند امنیت غذایی پایدار وزارت جهاد کشاورزی؛
- وزارت جهاد کشاورزی، امور باغبانی و سلامت غذا؛
- سازمان دامپزشکی کشور؛
- کارگروه ایمنی زیستی وزارت جهاد کشاورزی؛
- مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم سازمان حفاظت محیط‌زیست؛
- دفتر حمل و نقل و دبیرخانه شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور وزارت کشور؛
- انجمن علمی سالمندان ایران؛
- سازمان جهانی بهداشت درجمهوری اسلامی ایران؛
- دفتر صندوق کودکان سازمان ملل متحد در جمهوری اسلامی ایران؛
- هماهنگ‌کننده مقیم سازمان ملل متحد در جمهوری اسلامی ایران؛
- دفتر مقابله با مواد مخدر و جرم سازمان ملل متحد؛
- صندوق جمعیت ملل متحد در جمهوری اسلامی ایران؛
- برنامه مشترک سازمان ملل متحد در زمینه ایدز در جمهوری اسلامی ایران؛
- سازمان توسعه‌ی صنعتی ملل متحد در جمهوری اسلامی ایران؛
- نماینده مقیم برنامه توسعه سازمان ملل متحد در جمهوری اسلامی ایران؛
- سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو) در جمهوری اسلامی ایران؛
- کمیساریای عالی آژانس پناهندگان سازمان ملل متحد در جمهوری اسلامی ایران؛
- برنامه جهانی غذا در جمهوری اسلامی ایران؛
- دفتر نمایندگی سازمان بین‌المللی مهاجرت در جمهوری اسلامی ایران.

برنامه‌های پیش‌رو

- بررسی سیاست‌های موجود در حوزه مهاجرت نخبگان سلامت و راهکارهای بهره‌گیری حداکثری از ظرفیت‌های علمی جمهوری اسلامی ایران؛
- حمایت‌طلبی در خصوص ارتقای سیاست‌های جمعیتی کشور؛
- بررسی تحولات صورت گرفته در سیاست‌های کاهش آلودگی هوا در کلان شهرهای ایران؛
- تحولات تغییر اقلیم و سیاست‌های افزایش تاب‌آوری در حوزه بهداشت و درمان کشور به‌ویژه با توجه به پیامدهای تغییر اقلیم بر ظرفیت‌های نظام خدمات اورژانس کشور؛
- ارتقای برنامه‌های مقابله با بیماری‌های واگیر در کشور از جمله کرونا، مالاریا، HIV؛
- بررسی برنامه کاهش آسیب در حوزه اعتیاد به مواد مخدر؛
- بررسی شیوه‌های تحلیل داده در نظام سلامت با تمرکز بر راهکارهای پیشگیری از بیماری‌ها؛
- بررسی وضعیت مرگ‌ومیر ناشی از تصادفات رانندگی و راهکارهای کاهش آسیب‌ها در این حوزه؛
- بررسی برنامه پوشش همگانی سلامت در کشور.

[Downloaded from ijhp.ir on 2026-11-21]